

Van caient

Era el representant més genuí de l'anomenat "grup dels coronels". Fundador i pilar dels serveis secrets de Franco, reaccionari fins al moll de l'os i actiu putchista durant els anys de la transició política, José Ignacio San Martín López va morir fa unes poques setmanes amb vuitanta anys i una vida plena de conspiracions a favor d'aquella Espanya totalitària que en deien "una, grande y libre".

Basc de naixement i pare de sis fills, l'excoronel havia estat condemnat a deu anys de presó i separat de l'exèrcit per la seva destacada participació en l'intent de cop d'estat del 23 de febrer de 1981. Va passar per diverses presons però jo el vaig anar a entrevistar al castell de Santa Catalina (Cadis), d'on no va sortir en llibertat fins al juny de 1986. Era educat, però hermètic. El típic militar dur i sempre a la defensiva. En aquella època, vaig parlar amb ell diverses vegades per telèfon però mai no va baixar ia guàrdia. No volia dir res que agreugés la seva situació. Sabia que havia perdut.

L'any 1972, per encàrrec de l'almirall Carrero Blanco, va posar en marxa una estructura d'espionatge nova –el Servei Central de Documentació de la Presidència del Govern– per investigar especialment sindicalistes, estudiants, eclesiàstics i militars considerats poc lleials.

Després de l'atemptat d'ETA contra Carrero –que va agafar els serveis de seguretat franquistes completament despistats–, el van enviar al Sàhara i a la direcció general de Trànsit. L'any 1981, emmirallats pels cops d'estat de Grècia i Turquia, San Martín i un grupet de coronels ultra van voler fer aquí una cosa semblant, però afortunadament la maquinació va fer figa. Va publicar un llibre –Servei especial–, però no fa falta que perdin el temps llegint-lo. No diu res.

Xavier Vinader

Catalunya Nord percep també una recessió del turisme

Els experts creuen que una de les causes principals és que els immobles de lloguer no s'han renovat

El 70% dels professionals del turisme de la regió Llenguadoc-Rosselló han reconegut que el seu sector ha anat de baixa durant el mes de juliol. Segons el balanç provisional que ha fet públic el passat dilluns 9 d'agost el Comitè Regional de Turisme (CRT) la caiguda de clients és general i afecta tots els sectors, des de les residències turístiques de lloguer fins als càmpings. El 50% de les empreses de la regió afirmen que per al mes d'agost les reserves són inferiors a les de l'any passat. A mig camí de la temporada, el CRT va reunir la setmana passada els professionals turístics per trobar explicacions a la disminució sensible de l'activitat. Entre els diversos factors invocats durant aquesta reunió hi havia clarament la por d'una nova onada de calor (com la de l'estiu passat), un euro fort que refreda la clientela estrangera i la concurrència de noves destinacions, com ara Croàcia.

Però més enllà d'aquestes explicacions "tradicionals", una de les claus de la caiguda de la demanda és que l'oferta de lloguer ha quedat antiquada. Moltes instal·lacions turístiques del litoral nord-català arriben aquest estiu als quaranta anys i no compleixen les expectatives de la clientela actual. De fet, el parc de lloguer es fa vell perquè la seua configuració en complica la renovació. Les agències immobiliàries gestionen el 90% de les residències temporals sense poder controlar aquesta oferta, ja que els apartaments de lloguer pertanyen a diferents propietaris privats als quals cal convèncer per invertir en renovacions o, més complicat encara, que s'avinguen a aplicar una política de preus homogenia. L'oferta de residències de lloguer és incontrolable i amb els anys ha passat de moda. Més greu en-

cara és la relació qualitat-preu d'aquesta oferta, que és al dia d'avui un problema. Durant la reunió del CRT els professionals del turisme han reconegut la urgència d'invertir per assegurar una oferta de qualitat que justifiqui els preus aplicats, això és, en paraules seves: "Estem massa cars per la clientela que ens fixem."

D'ençà dels anys seixanta, el turisme és la principal –alguns dirien l'única– activitat econòmica de la Catalunya Nord. La política del "tot-turisme" –més enllà del desastre urbanístic costaner–

planteja ara un problema d'ordre econòmic. Què passaria si el turisme no fóra més rendible? Jugar-s'ho tot o molt durant una temporada representa un risc en augment sobretot quan les temporades s'escurcen. La reducció del calendari fa que la temporada estival duri quatre setmanes, del 14 de juliol al 15 d'agost, ben poc temps per garantir l'estabilitat econòmica d'un departament.

Sebastià Girard